



Centerpartiet



Liberalerna

ALLIANS

Yrkande

Regionstyrelsen 22 oktober

Ärende: Delårsrapport per augusti 2024

Motiv

Denna delårsrapport fortsätter på den tidigare inslagna vägen sedan 2023. Vi kan inte se några trenderbrott i effekterna av att minska verksamhetens nettokostnader. Än värre är att tillgängligheten och förmågan att tillhandahålla jämlik vård i hela länet har fortsatt att försämrats.

Prognosen för verksamhetens nettokostnader visar en avvikelse på -754 miljoner kronor. Den största avvikelsen återfinns inom Hälso- och sjukvårdsnämnden, med -650 miljoner kronor. Regionen räddas upp av att skatteintäkter och den finansiella utvecklingen har varit bättre än budgeterat. Sammantaget är prognosen ett underskott på -263 miljoner kronor. Emellertid är prognosen för balanskravsresultatet -1 210 miljoner kronor. Hela eller delar av detta underskott måste återställas inom tre år. Sedan tidigare finns ett negativt balanskravsresultat på 239 miljoner kronor som måste återställas senast 2026. Det är inte en framkomlig väg att använda finansiella vinster för att täcka upp höga driftkostnader det borde gå till investeringar och att fylla på pensionsfonden.

Dessutom står regionen inför en akut arbetskraftsbrist, då den nuvarande personalstyrkan inte kan ersättas till tidigare nivåer på grund av en åldrande befolkning och brist på arbetskraft i arbetsför ålder.

Från april 2023 till augusti 2024 har antalet anställda ökat med 278 personer. Av dessa är 213 inom patientnära vårdröcken, såsom undersköterskor och sjuksköterskor, samt flera läkarstudenter, sjuksköterskestudenter och tandläkarstudenter. Under samma period skulle, enligt tidigare beslut, antalet administrativa tjänster ha minskat med 100 personer. Dock har antalet disponibla vårdplatser inom slutenvården förblivit på en rekordlåg nivå. Bara under de senaste fyra åren har antalet vårdplatser minskat med cirka 123. Under augusti fick endast 29 procent av patienterna vård inom ramen för vårdgarantin för sin operation eller behandling. Motsvarande siffra för barn- och ungdomspsykiatri (BUP) är 5 procent. Så dåligt resultat har regionen aldrig haft tidigare. Detta måste bli en väckarklocka. Det uppseendeväckande att delårsrapporterna inte belyser detta djupare.

Det är glädjande att statusen som universitetssjukhus har bibehållits vid alla berörda kliniker. Den nationella styrgruppen för ALF anser att samtliga USVE-enheter uppfyller minimikraven, efter ett intensivt arbete med att rätta till brister. Bedömningen och förhoppningen är att Socialstyrelsen inte har några fler invändningar i och med detta. Att Norrlands universitetssjukhus (NUS) precis klarade målnöret för att behålla sin status som universitetssjukhus måste leda till eftertanke, självrannsakan och kraftfulla åtgärder.

Under årtionden av rödgrönt styre har svåra beslut skjutits på framtiden, vilket har gjort regionen sårbar för ekonomisk instabilitet och en orolig omvärld. Det är tydligt att prioriteringar måste omprövas och att fokus måste ligga på att skydda vårdens kärnuppdrag och skapa en hållbar utveckling för hela länet. För att skydda kärnverksamheten krävs en

gradvis omställning till en balanserad ekonomi under de kommande åren, där både verksamheter och personal inkluderas i arbetet.

När det gäller följsamheten till de uppsatta målen anser vi att rapporten ger en alltför positiv bild av verkligheten. Utöver detta är målen alltför många och omfattande. Sedan tidigare har det framkommit att de indikatorer som ska visa på utvecklingen har svag eller ingen koppling till förmågan att uppnå målen, men det är enkelt att plocka ut de uppgifterna ur våra system. Givet att inga positiva effekter syns på den ekonomiska sidan är det en korrekt bedömning att de finansiella målen inte kommer att uppnås. Därför delar vi uppfattningen att Region Västerbotten inte kommer att uppnå en god ekonomisk hushållning för 2024.

Sammanfattningsvis måste Region Västerbotten ompröva sitt politiska ledarskap och fokusera på att skapa en långsiktig och hållbar ekonomisk plan. Detta arbete kan inte skjutas upp till nästa budget utan måste påbörjas omedelbart. Prioriteringar måste omprövas, och åtgärder måste vidtas för att säkerställa att invånarna i länet får tillgång till den vård de behöver utan att riskera regionens ekonomiska stabilitet på lång sikt.

Yrkande

- Att Godkänna upprättat förslag till delårsrapport per augusti 2024.
- Att Regionstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med nämnderna skyndsamt ta fram en budgetprocess som avspeglar verksamheternas uppdrag, budget, behov, horisontella samt vertikala prioriteringar som harmoniserar med beprövad erfarenhet och eventuella vårdprogram.
- Att Regionstyrelsen och nämnderna får i uppdrag att säkerställa att budgetunderlag håller en tillräcklig kvalitet. Det bör bland annat finnas dokumenterade riskanalyser som visar att förslag på budgetar och åtgärder är möjliga att genomföra.
- Att Regionstyrelsen och nämnderna får i uppdrag säkerställa att verksamheterna blir delaktiga i beredningen av budgetar och arbetet med att föreslå prioriteringar.
- Att Fullmäktige förtydligar att målsättningen med kostnadsreduktionen av administrativa tjänster inom regionen.
- Att Regionstyrelsen och nämnderna får i uppdrag att göra ett omtag med arbetet kring att nå en ekonomi i balans genom att fokus riktas på analys och åtgärd per förvaltning och vilka kostnadsposter som har stora budgetavvikelser.
- Att Regionstyrelsen och nämnderna får i uppdrag att arbeta fram, utöver de tidigare fullmäktigeuppdragen, ytterligare nödvändiga kostnadsreducerande åtgärder.
- Att Regionstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med nämnderna arbeta fram processtöd så att verksamheten kan genomföra horisontella prioriteringar som leder fram till skäliga utbudsbegränsningar.
- Att Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att skyndsamt stärka arbetet för att stärka universitetssjukvården.

Nicklas Sandström(M)
Regionråd i opposition

Ewa-May Karlsson (C)
Gruppledare

Hans-Inge Smetana (KD)
Gruppledare

Maria Lundqvist Brömster (L)
Gruppledare